

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Läs-, skriv- och matematikutveckling, 20 poäng

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs	LÄS-, SKRIV- OCH MATEMATIKUTVECKLING, 20 poäng Literacy and Mathematics Development and Learning, 20 credit points
Kursid	LLMA04
Poäng	20
Nivå	B
Ämneskod	LÄA
Utbildningsområde	SA 50%, NA 25%, LU 25%
Allmänt	Kursen ingår i inriktning mot grundskolans tidigare år. Syftet är att studenterna skall utveckla kompetens för att skapa miljöer som främjar alla barns läs-, skriv- och matematikutveckling, med särskild betoning på de första skolåren. Kursen är uppdelad i fyra delkurser.
Mål	Kursens mål är att studenterna - utvecklar kunskap om teorier och strategier för att med sin egen språkfärdighet som grund kunna förstå, möta och utveckla alla barns och elevers lärande i matematik och svenska - utvecklar förmåga att analysera, bedöma och dokumentera elevers kunnande - förvärvar insikter i kunskapens olika uttrycksformer (intellektuella, praktiska, sinnliga och estetiska) och hur dessa samspelar - utvecklar didaktisk kompetens genom reflektion över egen undervisning och elevers lärande - utvecklar kompetens och förmåga att ta ansvar för elevers lärande i matematik och svenska
Innehåll	Delkurs 1: Läs- och skrivutveckling (6 poäng) - läraruppdraget enligt aktuella styrdokument - skriftspråkets roll i dagens samhälle - det svenska språkets utveckling, struktur och grundläggande begrepp - från talspråk till skriftspråk; språklig medvetenhet - läs- och skrivprocessen; teorier kring läs- och skrivutveckling - miljöer och strategier som stöd för skriftspråksutveckling - analys, värdering och dokumentation av elevers språkutveckling - bild och musik som pedagogiska redskap - internationella perspektiv - granskning av pedagogiskt material - vetenskapligt skrivande

Delkurs 2: Matematikutveckling (6 poäng)

- läraruppgdraget enligt aktuella styrdokument
- matematikens roll i dagens samhälle
- matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- att utveckla ett matematiskt tänkande
- miljöer och strategier som stöd för lärande i matematik
- analys, värdering och dokumentation av elevers matematikutveckling
- bild och musik som pedagogiska redskap
- granskning av pedagogiskt material
- kvalitativa och kvantitativa bedömningsmetoder, möjligheter och begränsningar
- vetenskapligt skrivande
- informationssökning av vetenskapliga artiklar

Delkurs 3: Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, (5 poäng)

- planering, genomförande, analys, värdering och dokumentation av undervisning
 - studier i förskoleklass och fritidshem
 - reflektion över egen undervisning och elevers lärande
- Se vidare särskild plan för verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 4: Läs, skriv- och matematikutveckling (3 poäng)

- bedömning och dokumentation av barns lärande i matematik och svenska som grund för en vidare utveckling av kunnandet
- språkutveckling under skoltiden
- miljöer och strategier för barns fortsatta språk- och matematikutveckling
- kultur och språk
- självbildens betydelse
- reflektion över egen undervisning och elevens lärande

Förkunskapskrav

Allmänna utbildningsområdet 1 eller motsvarande.

Kursuppläggnig

Kursens undervisningsform utgörs av föreläsningar. Föreläsningar i mindre och större grupper, gruppövningar, seminarier och handledning i mindre grupper, egna studier, enskilt och/eller i studiegrupper samt verksamhetsförlagd utbildning.

Examination

Delkurs 1 och 2 avslutas med ett skriftligt arbete. Därutöver förekommer obligatoriska uppgifter i form av litteraturseminarier, muntliga och skriftliga redovisningar enskilt eller i grupp, verksamhetsförlagda studier, skriftlig tentamen samt krav på aktivt deltagande i obligatoriska moment. VFU examineras i enlighet med särskild plan för VFU.

Kursen betygssätts med något av betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd på delkurserna 1 och 2 samt betygen Godkänd eller Underkänd på delkurserna 3 (VFU) och 4. För betyget Godkänd krävs visad god språkfärdighet i tal och skrift, fullgörande av obligatoriska uppgifter samt betyget Godkänd på samtliga moment som utgör underlag för examination. För betyget Väl godkänd på hela kursen Läs-, skriv- och matematikutveckling, 20 poäng, krävs därutöver betyget Väl Godkänd på delkurserna 1 och 2.

Kursvärdering

Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Läs-, skriv- och matematikutveckling, 20 p

Antal sid:

Delkurs 1: Läs- och skrivutveckling (6 poäng)

- Björk, M. & Liberg, C. (1996). *Vägar in i skriftspråket: tillsammans och på egen hand*. Stockholm: Natur och Kultur. 158 s.
- Bolander, M. (2001). *Funktionell svensk grammatik*. Stockholm: Liber. (s. 46-85) 40 s.
- Dysthe, O., m.fl. (2002). *Skriva för att lära*. Lund: Studentlitteratur. Tillhandahålles av institutionen. 13 s.
- Eilard, A. (2004). Genus och etnicitet i en >>läsebok>> i den svenska mångetniska skolan. *Pedagogisk forskning* årgång 9 NR 4. s. 241-262. Tillhandahålles av institutionen. 20 s.
- Ejerman, G. & Molloy, G. (red.) (1997). *Svenska i grundskolan*. Stockholm: Liber. (s. 42-93) 51 s.
- Elbro, C. (2004). *Läsning och läsundervisning*. Stockholm: Liber. 200 s.
- Herrlin, K. & Lundberg, I. (2003) *God läsutveckling, kartläggning och övningar*. Stockholm: Natur & Kultur 72s.
- Karlsson, S-G & Löfgren, S. (2001). *Bilder i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (s. 75-79, 107-119) Tillhandahålles av institutionen. 17 s.
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet: Lpo94 anpassad till att också omfatta förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Utbildningsdepartementet
- Skolverket.(2003) *Att läsa och skriva. En kunskapsöversikt baserad på forskning och beprövad erfarenhet*. Myndigheten för skolutveckling www.skolutveckling.se 100 s.
- Skolverket.(2002) *Språket lyfter*. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6. Lärarhandledning och observationsschema. Stockholm: Liber. Tillhandahålles av institutionen. 30 s.
- Skolverket. (2000) *Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan*. 10 s.
- Stencilerat material kring internationella perspektiv på skriftspråksforskning och undervisning (på engelska) 30s.
- Svensson, A-K. (1998). *Barnet, språket och miljön*. Lund: Studentlitteratur. 150 s.

Valbar metodisk fördjupningslitteratur

- Alleklef, B. & Lindvall, L. (2000). *Listiga räven: läsinlärning genom skönlitteratur*. En bok för alla. 75 s. *
- Andersson, P. M.fl. (2000). *Spökägget: Att läsa och skriva i förskola och skola*. Stockholm: Natur och Kultur. 70 s. *
- Granberg, B. & Kockum, K. (1998). *Nyborjarlivet: en handbok i att undervisa nybörjare i grundskolan*. Solna: Ekelunds förlag. 85 s. *
- Myndigheten för skolutveckling. (2002). Det leksamma allvaret – fyra språkutvecklande Miljöer. Kartan och terrängen. www.skolutveckling.se (s. 13-36, 93-113) 45 s. *
- Svensson, A-K., (2005). *Språkglädje*. Lund: Studentlitteratur. 225 s. *

* Av dessa titlar väljs minst en. Efter samråd med kursansvarig kan även andra titlar väljas.

Delkurs 2: Matematikutveckling (6 poäng)

- Ahlberg, A. (1995). *Barn och matematik*. Lund: Studentlitteratur. 160 s.
- Berlin, G. (2005) *"Eureka!"* Malmö: Ekelunds/Gleerups.
- Carlgren, I. & Marton, F. (2000). *Lärare av i morgon*. Stockholm: Liber. (s. 117-178) 60 s.
- Dahl, K., Nordqvist, S. (1999) *Matte med mening*. Stockholm: Alfabeta Bokförlag. 64 s.
- Johnsen Hoines, M. (1997). *Matematik som språk*. Stockholm: Liber. 210 s.
- Karlsson, S-G & Löfgren, S. (2001). *Bilder i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (s. 75-79, 107-119) 17 s.
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet: Lpo94 anpassad till att också omfatta förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Utbildningsdepartementet
- Nämaren Tema. (2000). *Matematik från början*. Göteborgs Universitet. 245 s.
- Sandahl, A., Unenge, J. (2000). *Lärarguide, del I*. Stockholm: Natur och Kultur. 100 s.
- Skolverket. (2000). *Analysschema i matematik för åren före skolår 6*. Stockholm: Liber. 44 s.
- Skolverket. *Diagnostiska uppgifter i matematik för användning i de tidiga skolåren*. Stockholm: Liber. 50 s.
- Skolverket (2000) *Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan*. 10 s.
- Unenge, J. (1999). *Skolmatematiken igår, idag och i morgon*. Stockholm: Natur och Kultur. 142 s.
- Unenge, J., Sandahl, A. & Wyndham, J. (1994). *Lära matematik*.

Lund: Studentlitteratur. 229 s.

Artiklar med inriktning mot genus och internationella perspektiv. 100 s.

Ytterligare litteratur väljs efter eget intresse och i samråd med lärarna.

Delkurs 3: VFU (5 poäng)

Brusling, C. & Strömquist, G. (red.) (1996). *Reflektion och praktik i läraryrket*. Lund: Studentlitteratur. (s.26-60; 107-124;143-202) 113 s.

Delkurs 4: Läs-, skriv- och matematikutveckling (3 poäng)

Sandqvist, C & Telman, U. (red.) (1989). *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur. Ca 200s.

Taube, K. (2000). *Läsinlärning och självförtroende*. Stockholm: Prisma. 133 s.